

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja za vse leto za Avstro-Ogrsko 3 krone, za Nemčijo in druge dežele 4 krone, za Ameriko 1 dolar.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: tristopna petit-vrsta 20 vin., vsa stran 60 K, pol strani 30 K, četrt strani 15 K, osminka strani 8 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflova ulica št. 5. I. nadstr. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravnistvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Kmetje, čujte!

Klerikalci se hlinijo, da so največji kmetski prijatelji. Kdor čita klerikalne liste, mora biti mnenja, da je vse delovanje klerikalcev in klerikalnih poslancev posvečeno edino kmetskimi koristim.

Toda kdor si nekoliko pobližje ogleda klerikalce in klerikalno delovanje, se prepriča, da so klerikalci pač na jeziku veliki prijatelji kmeta, v resnici pa so v svojih dejanjih najhujši njegovi škodljivci.

Da se nam ne bo očitalo, da sumničimo klerikalce, ne da bi imeli v to dokaze, navajamo tu kričeč slučaj, kako se zavzemajo klerikalci v dejanjih za koristi kmetškega prebivalstva in kmetških davkoplačevalcev.

V zadnji številki »Slovenskega Doma« smo na podlagi uradnih podatkov, navedenih v proračunu, dokazali, v kakem naravnost obupnem položaju se nahaja deželno gospodarstvo.

Proračun izkazuje okroglo polčetrni milijon primanjkljaja. Ta primanjkljaj pa bo še vedno naraščal in kakor zatrjujejo strokovnjaki, ki imajo vpogled v deželno gospodarstvo, ni izključeno, da pride dežela v tako denarno stisko, da ne bo mogla plačati niti svojih uradnikov.

Vzpričo takšnega obupnega gospodarškega položaja, bi pameten človek pač sodil, da bodo klerikalci pazili na vsak vinar, da se ga ne zapravi po nepotrebnem ali celo lahkomišelnosti.

Toda kdor tako sodi, ne pozna naših klerikalcev.

Klerikalci namreč gospodarijo z deželnim imetjem tako brezvestno zanikrno in skrajno potratno, da ne najdemo primernih besedi, da bi po zaslugi mogli ožigosati to gospodarstvo.

Evo vam slučaja, ki kriči do neba.

V Podmolniku ima dežela lep gozd, ki obsega do 32 oralov.

Ta gozd se je do letos skrbno čuval. Ničesar se ni iz njega prodalo razen drevov, ki so bila bolna. Gozd je bil tako lep, da ga je bilo veselje pogledati.

Kmetje v Podmolniku so opetovano prosili deželni odbor, naj jim proda nekaj lesa iz tega gozda.

Njihova prošnja je bila vedno odbita, pač pa se jim je obljubilo, da se bo les v prvi vrsti prodal njim, kadar se dežela odloči za prodajo. Kmetje so potrpežljivo čakali do letos.

Pred božičem pa so nenadoma izvedeli, da je dežela popolnoma protipostavno kar pod roko prodala ves les v imenovanem gozdu klerikalcu Pustu v Ljubljani za borih 16.000 kron, dasi je ta les med brati vreden 50.000 kron. Če pa bi se les prodajal na drobno, ni izključeno, da bi se zanj ne iztržilo 70 do 80.000 kron!

Dokaz, da je bil podmolniški gozd res prodan za smešno nizko ceno, je dejstvo, da so kmetje, čim so izvedeli za kupčijo, sklenjeno med Pustom in deželno upravo, ponudili Pustu za les 32.000 kron in da so kasneje samo za manjvredni bukovi les obljubili 12.000 kron.

Seveda Pust teh ponudb ni sprejel, ker je vedel, da bo pri nadrobni razprodaji lahko utaknil v žep dvakrat ali trikrat tolik dobiček!

Na sv. Štefana dan je hotel Pust pričeti z nadrobno razprodajo in je v to napovedal že dražbo v Podmolniku.

Medtem pa je razkril škandalozno kupčijo, ki sta jo docela protipostavno na škodo dežele in davkoplačevalcev sklenila Pust in deželna uprava, »Slovenski Narod«.

Klerikalci so se teh razkritij tako ustrašili, da so dali na mestu odpovedati v Podmolniku napovedano dražbo.

Iz tega slučaja je razvidno, da so hoteli klerikalci oškodovati davkoplačevalce pri današnjih razmerah za naravnost ogromno vsoto. A kar je pri stvari najznačilnejše, je to, da stoji za Pustom baje neki klerikalni poslanec, ki so ga kmetje poslali v deželni zbor, da zastopa njihove koristi.

Za danes še zamolčimo ime tega lepega ljudskega zastopnika, ki se je hotel okoristiti na stroške in škodo tistih, kate-

rih interese bi bil poklican zastopati in varovati. Če pa bo potreba, bomo prišli tudi s tem imenom na dan!

Iz tega kričečega slučaja lahko slovenski kmet, razvidiš, kakšni so tvoji klerikalni »prijatelji«, ki si jih poslal v deželni zbor, da stoje tam na braniku za tvoje koristi.

Somišljeniki!

Naročajte, priporočajte in širite „Slovenski Dom“, ki je najboljši in najcenejši kmetski glasilo. Izhaja vsak teden in stane za vse leto samo 3 krone!

Politični pregled.

Avstrija.

Državni zbor je šel na božične počitnice, zato miruje visoka politika. Poslanska zbornica se bo sestala šele v februarju, dotlej pa se mora izvršiti sprememba v ministrstvu. Dosedaj pa o tej spremembi v ministrstvu še ni ne duha, ne sluha in nihče ne ve, kakšni bodo novi ministri. Samo o jugoslovanskem ministru se v zadnjem času mnogo piše, kar pač dokazuje, da je to vprašanje postalo že jako pereče. Med kandidati za jugoslovanskega ministra se imenujejo: Slovenski klerikalec Povše in Hrvat dr. Laginja in dr. Ivčević. Največ nade, da postane minister ima baje dr. Ivčević, proti kateremu bi tudi napredni Slovenci ne ugovarjali.

Hrvatska.

Kakor je znano, je bilo v takozvanem zagrebškem »veleizdajniškem« procesu obsojenih 31 Srbov v večletno ječo. Zagovorniki so se proti očitno krivični obsodbi pritožili na višjo instanco ter predlagali, naj se obsojence izpusti iz ječe, dokler končno ne izreče najvišja instanca svoje besede. In tej prošnji je sodišče ugodilo. Na Silvestrovo so izpustili iz ječe vse obsojene Srbe razen bratov Pribičevićev, ki jih po zakonu ne morejo izpustiti, ker

sta obsojena na več nego 10 letno ječo. — Ta dogodek je vzbudil splošno pozornost ker je prvi znak za to, da se v kratkem spremene sedaj vladajoče politične razmere na Hrvaškem.

Ogrsko.

Wekerlejevo ministrstvo je končno po večmesečnem smrtnem boju izdahnilo. Za novega ministrskega predsednika je imenovan dr. Lukaec, ki je sestavil docela uradniško ministrstvo. V najkrajšem času bo razpustil državni zbor in razpisal nove volitve. Od izida teh volitev je odvisen nadaljni razvoj razmer na Ogrskem.

Srbija.

V Šabcu so imeli te dni velik političen proces. Obtožene so bile štiri osebe, da so za časa vojne napetosti vohunile po Srbiji na korist Avstriji. Med obtoženci je bil tudi Slovenec Alojzij Mesar. Sodišče se o krivdi obtožencev ni moglo prepričati in je vse oprostilo. Praviijo, da je na to oprostilno razsodbo mnogo vplivalo dejstvo, da so v Zagrebu izpustili na svobodo radi »veleizdaje« obsojene Srbe. Naj bo že kakor koli, nas veseli to, da se Slovencu ni užgal sramotni pečat vohunstva.

Črna gora.

Črnogorsko luko Bar ob Jadranskem morju je te dni obiskalo francosko brodogradje pod poveljstvom admirala Piveta. Priplulo je tjakaj, da posvedoči simpatije, ki jih goji mogočna francoska republika do male slovanske Črne gore.

Podrobnosti o smrti cesarjeviča Rudolfa.

Dunajski tednik »Forum« je priobčil odlomke iz dnevnika v Ameriki umrlega barona Večere, ki je bil priča dogodkov, ki so se dne 30. januarja 1889. doigrali na gradu cesarjeviča Rudolfa v Majerlingu. Ti odlomki iz baronovega dnevnika se tičejo razmerja med cesarjevičem Rudolfom in baroneso Marijo, sestro barona Večere, in žaloigre, ki se je končala s skupno prostovoljno smrtjo cesarjeviča in mlade krasne baronese.

Iz baronovega dnevnika posnamemo tele zanimive podrobnosti:

Cesarjevič Rudolf ni bil srečen v svojem zakonu s princezo Štefanijo. Ob njeni strani ni našel tiste ljubezni in tistega razumevanja, ki ga je preje pričakoval. Čutil se je vedno bolj osamljenega in hrepenel je po bitju, ki bi ga umelo in ljubilo. Začetkoma l. 1888. se je na neki dirki seznanil z mlado, krasno baroneso Marijo Večera, v katero se je nesmrtno zaljubil. Čeprav sta baronesin brat in mati nasprotovale, da bi se med cesarjevičem in baroneso razvilo ljubezensko razmerje, vendar nista mogla prepričati, da bi baronesa ne vračala carjeviču ljubezni. Končno sta

opustila vsako nasprotstvo, ko je cesarjevič svečano izjavil, da ljubi baroneso Marijo tako neizmerno, da je pripravljen za njo vse žrtvovati. Obljubil je zastaviti vse svoje sile, da se razveljavi njegov zakon s princezo Štefanijo v svrhu, da se na to lahko poroči z baroneso Večero. Nato sta se carjevič in baronesa večkrat shajala pri grofici Lariš in v dunajskem Pratru. Dasi so bili vsi ti sestanki tajni, vendar se je kmalu izvedelo tudi na dvoru o cesarjevičevi ljubezni ter so poskusili vse, da Rudolfa odvrnejo od baronese. Cesarica Elizabeta sama je poslala k Marijini materi neko odlično gospo s prošnjo, naj bi delovala na to, da bi baronesa pretrgala ljubezensko razmerje s cesarjevičem. Mati in brat sta res storila vse, da odvrneta Marijo od cesarjeviča, toda ves njiu trud je bil brezvzpešen. Končno sta jo hotela dati v neki francoski samostan. Ko pa je cesarjevič Rudolf zvedel za ta načrt, je zagrozil, da bo takoj izvršil samomor, ako se ta načrt izvede. Tako je ostalo vse pri starem. Prišel je mesec januar leta 1889. Cesarjevič je bil od dne do dne bolj otožen in zamišljen, piše baron Večera in nadaljuje doslovno tako-le:

»Dne 28. januarja 1889. smo bili v Majerlingu na lovu cesarjevič, grofa Bombeles in Hojos ter jaz. Cesarjevič je bil izredno slabe volje, ker je bil lov slab. Dne 29. januarja smo sedeli v gradu ravno pri obedu, ko je nepričakovano prišla Marija. Po obedu smo ostali v sobi sami, jaz, moja sestra in cesarjevič. Vsi smo bili otožni in pobiti. Nakrat je cesarjevič prekinil molk ter jel bridko tožiti, da so mu vse nade splavale po vodi in da ne more izvesti svojega načrta. Cesar in cesarica nečeta dovoliti, da bi se ločil njegov zakon s Štefanijo in da bi se on poročil z baroneso. Marija je molčala. Šele ko jo je cesarjevič opetovano zaprosil, naj izreče svoje mnenje, je obupano vzdihnila: »Potem mi pa ne preostaja drugega kakor smrt«. Na to smo vsi obmolknili, cesarjevič pa je dal v svojo sobo poklicati godbo, obstoječo iz štirih godcev, naročeno za ta večer z Dunaja. Ukazal jim je, naj zasvirajo znano bolešno-otožno pesem: »O vi dobri stari časi«. To pesem so morali godci večkrat ponoviti. Okrog polnoči smo šli počivat. Cesarjevič je ukazal, naj se ga zbudi ob 6. zjutraj. Drugo jutro okrog 7. je nastal velik hrup v gradu. Vsi smo bili pokonci. Telesni strežaj cesarjevičev Lošek je prihitel ves razburjen ter pripovedoval, da so vrata cesarjevičeve spalnice zaprta in da se vkljub trkanju v sobi nihče ne oglasi. Grof Bombeles se je takoj odpravil ter jel trkati na vrata klicaje: »Jaz sem tu, grof Bombeles.« Zaman. Poklical je mene in grofa Hojosa. Po kratkem preudarku smo vlomili v sobo. Zastori na oknih so bili zastrti. Na mizi so goreli štirje svečniki, sveče so bile skoro dogorele. Cesarjevič je ležal mrtev na postelji. Desnica njegova je visela raz

posteljo, na preprogi pa je ležal revolver. Na desnem sencu je imel cesarjevič malo rano, na ustnicah pa je bilo videti krvavo peno.

Marije sprva nismo opazili. Bila je od glave do nog pokrita z belim pajčolanom. Na nočni omarici je bila čaša in mala srebrna žlica. V čaši je bil strup: Marija se je zastrupila. Na mizi so ležala štiri pisma. Eno izmed teh je bilo odprto. V odprtem pismu so bile napisane besede: »Uvidela sva, da je najbolje, ako oba umreva«. Ta prizor je nas vse globoko pretresel. Ob 8. se je grof Bombeles napolnil na Dunaj. Jahal je tako hitro, da sta mu na potu poginila dva konja. Marijo smo položili v preprosto leseno krsto ter jo pokopali na pokopališču samostana sv. Križ. Moja mati in jaz sva bila edina spremljevalca na njeni zadnji poti. Skoro na to sva dobila poziv, naj zapustiva domovino...«

Tako piše baron Večera, brat nesrečne baronese Marije.

Pripominjamo, da potrjuje baronova izvajanja v vsem obsegu cesarjevičev lovec Hubert, ki živi sedaj v Pešti in ki je bil one osodepolne noči v Majerlingu. Značilno je, da Hubert povdarja, da je žaloigra v Majerlingu največ pripomogla k temu, da je cesar dal svoje dovoljenje, da se je smel sedanji prestolonaslednik nadvojvoda Fran Ferdinand poročiti z groficom Hotekovo, s sedanjo svojo soprogo.

Razgled po Slovenskem.

r Prvo številko »Slovenskega Doma« v letošnjem letu nam je zaplenilo državno pravdnštvo zaradi notice, v kateri smo pozivali vse dobromisleče Slovence, naj strogo izvajajo načelo gospodarske osamosvojitve, ravnaajoč se po geslu »Svoji k svojim.« Vlada nam torej hoče zamašiti usta z zaplembami, toda povemo ji, da se ji njena nakana ne bo posrečila. Včasih se najglasneje kriči, kadar se molči. To si naj zapomnijo, gospoda!

r Klerikalci vztrajajo v svojem nasilju. Opetovano smo že imeli priliko, pokazati, da meri vse stremljenje klerikalne stranke na to, da bi se napredni živelj v deželi popolnoma zadavil in uničil. S pošteniimi sredstvi tega ne morejo doseči, zato posegajo po nasilstvu. Znano je, da so v deželni zboru sprejeli tak opravičnik, ki onemogočuje vsako ostrejšo opozicijo. Nadalje so z nasilstvom spremenili občinski red in ga prikrojili tako, da se nadejajo, da bodo vse občine v deželi dobili v svojo pest. To jim še ne zadostuje. Radi bi dobili v svoje kremplje še Ljubljano. Ljubljana je zanje najtrši oreh, a tudi Ljubljano se nadejajo ukrotiti seveda ne s pošteniimi sredstvi, marveč po svoji stari navadi z nasilstvom. Kakor za kmet-ske občine, tako nameravajo tudi za Ljub-

ljano po svojem okusu spremeniti občinski red in občinski volilni red. Razume se, da vsebuje ta klerikalni načrt višek krevičnosti in nasilstva. Dasi so napredni poslanci že v zadnjem zasedanju izjavili, da se bodo proti temu novemu nasilstvu borili z vsemi dopuščenimi in nedopuščenimi sredstvi, vključno temu vztrajajo klerikalei pri svoji nakani in nameravajo spremembo ljubljanskega občinskega reda spraviti v razpravo že v prihodnji seji deželnega zbora, ki bo v torek. Čisto gotovo je, da se bodo napredni poslanci odločno postavili na noge ter skušali za vsako ceno preprečiti klerikalni načrt. Pričakovati je torej v prihodnji seji tak vihar, kakor ga deželni zbor kranjski nemara še ni doživel. Nečemo biti preroki, a to lahko rečemo: Naj tudi zmagajo klerikalei s svojim nasilstvom, to je gotovo, da občinski red ljubljanski v obliki, kakor so ga sprejeli klerikalei, ne bo nikdar postal zakon!

r **Kako oddajajo klerikalei cestne zgradbe**, bomo povedali prihodnjic. Omenimo samo, da je tudi v te afere zapleten zloglasni klerikalec Pust. Skrajna korupcija je zavladovala v klerikalni stranki na vseh koncih in krajih. To korupcijo bomo brezobzirno in neprizanesljivo razkrinkali in že zdaj lahko rečemo, da se bodo slovenskim kmetom ježili lasje, ko bomo razkrili vse one lopovščine, ki so jih klerikalei že zagrešili na račun kmetskih davkoplačevalcev.

r **Deželni odbor nastavlja nemške uradnike**. Zadnjic smo poročali, da je imenoval klerikalni deželni odbor kar pod roko, torej protipostavno, nemškega inženirja Geilhoferja za deželnega stavbnega svetnika, dasi je v izobilju na razpolago sposobnih slovenskih inženirjev, ki bi se gotovo ne branili te mastne službe. S tem imenovanjem pa deželni odbor ni samo odjedel kruha domačinu Slovincu, marveč je tudi prikrajšal v napredovanju one slovenske inženirje, ki se že nahajajo v deželni službi, ker jim je s tem vrnil nemškega prednika. Kot dokaz, da so klerikalei veliko bolj naklonjeni Nemcem, kakor domačinom Slovincem, navajamo še to - le: Klerikalni deželni odbor je imenoval za oskrbnika deželne bolnice **Nemca Nebenfürherja**, čeprav je imel za to mesto na razpolago celo kopo veliko sposobnejših slovenskih uradnikov. Ta Nemeec se je seveda izkazal klerikalcem hvaležnega. **On je tisti, ki je sklenil s klerikalcem Pustom ono sijajno kupčijo v Podmolniku, s katero so davkoplačevalci oškodovani za okroglo 50.000 K!** — Ali klerikalei ne nastavljajo dobrih uradnikov?

r **Bolgarski konzulat v Trstu**. Bolgarska vlada se je odločila, da ustanovi v Trstu svoj konzulat (politično in trgovsko zastopstvo). Izdelala je tozadeven načrt ter ga predložila v potrjenje sobranju (državnemu zboru). Sobranje je ta zakonski načrt soglasno sprejelo. Bolgarski konzulat se torej v najkrajšem času ustanovi v

Trstu. Kakor smo obveščeni, bo ta konzulat imel tudi nalogo, da pospešuje trgovske zveze Bolgarske s slovenskimi deželami.

r **Restavracija »zum bairischen Hof« v Ljubljani** prevzame z mesecem februarjem gospod Štefan Bergant, dosednji gostilničar v »Jugoslovanski restavraciji«. Tako je prešla važna doslej nemčurska gostilna v narodne roke! Priporočamo novo slovensko gostilno, zlasti, ker je gosp. Štefan Bergant vedno odkrito priznaval svoje narodno mišljenje.

r **Demonstrativen pogreb v Gorici**. V torek popoldne so pokopali v Gorici italijanskega podanika, delavca Lovrencija **M a r e s c h i** z velikimi častmi. Svirala je mestna godba, najrazličnejša laška društva so se udeležila pogreba, kakih deset vencev so nesli, nesli so tudi krsto, dasi je v Gorici navada, da vsakega peljejo na pokopališče. Pogreba se je udeležilo par tisoč Lahov. Prodajalne so bile zaprte po ulicah, pa katerih se je vil pogreb. Zakaj vse to? Lovrencij **M a r e s c h i**, 36 let star, je sedel vesel in zdrav v kavarni »Armonia« v noči od sobote na nedeljo v svoji družbi. Na cesti blizu kavarne je bil potem zaboden z bajonetom. Ne ve se natančno, kako je prišlo do tega, da so se sprli Lahi z nekaterimi vojaki 47. pešpolka. Nastale so razne verzije: eni trdijo, da so se štirje vojaki med seboj sprli ter stepli in da je eden njih padel v krvi na tla, na pomoč temu pa da je bil priskočil Mareschi, pri čemur je dobil sunek z bajonetom v prsi; drugi pripovedujejo, da so Lahi pričeli prepir, da jih je šlo več na štiri vojake, ti pa so se branili ter da je bil zaboden Mareschi v pretepu, ker se je bil tudi on udeležil pretepa prav z onimi vojaki. Pravijo tudi, da so šli s kamenjem nad vojake. Oni vojak, ki je zabodel Laha, se piše menda Vedenk ali Lepenk ter je doma iz mariborske okolice; menda je Slovenec. Prav nejasno je, kako se je vse vršilo, še toliko bolj, ker so vso reč Lahi hitro izkoristili zase. Mareschija so bili takoj prenesli v bolnišnico, kjer je po 12. urah umrl. Vojaka so seveda aretirali. Stara resnica je, da je med navadnim vojaštvom mnogo surovosti ter da delajo škandale, kadar so pijani, ali resnica je pa tudi, da goriški Lahi ne marajo za vojake, marveč iščejo vedno prepira z njimi. Seveda so Lahi vedno nedolžni; kdor pozna Laha, tišči ve, da kaj drugega ne bo izpovedal.

r **„Esperanto“**. Še enkrat opozarjamo na esperantsko slovnico, ki se že tiska. To je tista slovnica, ki jo je nameraval izdati „Slov. esp. krožek“. Da se knjiga hitreje razpeča, smo skrčili nekoliko njen obseg in določili ceno zelo nizko (1.10 K s poštnino). K 5 izvodom priložimo zbirko zanimivih pripovedk. Kdor hoče razširjati esperanto v svojem kraju, naj naroči po več izvodov, ker jih pozneje ne bo dobiti. Naročila sprejema založnik Lj. Koser, stud. iur., Juršinci pri Ptuj, Štajersko.

r **300 kron nagrade**. Leta 1892 na Dunaju rojeni in tja pristojni zasebni sluga Rudolf Holtmayer je dne 28. m. m. pokradel svoji gospodinji za 15.000 K raznih dragocenosti in jo neznanu kam odkuril. Kdor bi povzročil, da pride Holtmayer v roko pravice in da dobi oškodovanec svoje reči nazaj, dobi 300 K nagrade.

r **Društvo za tujski promet v Rajhenburgu** priredi v nedeljo, dne 9. januarja svoj tretji planinski ples: **»Žegnanje na Kumu«** v vseh prostorih restavracije »Unschuld« v Rajhenburgu.

r **Lani je umrlo v Ljubljani 1284 oseb** — 77 več nego leta 1908 in eden manj kakor leta 1907. Pičla polovica teh smrtnih slučajev pripada raznim hiralnicam, ubožnicam, zdraviliščem in bolnicam, kamor prihaja s kmetov vedno več bolnikov zdravja iskat. Zdravstvene razmere v mestu so bile preteklo leto nenavadno ugodne.

r **Društveno stanje v Ljubljani leta 1909**. Lansko leto je bilo v Ljubljani 257 poslujočih društev, in sicer 208 slovenskih in 49 nemških. Prostovoljno se je razšlo 14 društev, in sicer 10 slovenskih in 4 nemška. Z odobrenimi pravili je ostalo 9 društev neustanovljenih, in sicer 6 slovenskih in 3 nemška. Oblast pa je razpustila eno društvo.

Dolenjski novičar.

Novice iz Šmartna pri Litiji.

d **Naše pevsko društvo »Zvon«** priredi v Litiji dne 9. t. m., t. j. v nedeljo v gostilni gosp. Lajeveca (hiša Oblakova) in pod njegovim vodstvom koncert. Torej se naš »Zvon« še ni ubil, kakor so naši farovski gospodje z veseljem prerokovali, ko je odšel od nas učitelj gosp. A. Lajovic.

d **Pobirali so v četrtek na Sv. Treh kraljev dan v cerkvah pri nas in baje tudi v Litiji za afrikanske zamorčke**, prihodnjo nedeljo pa za revnega sv. očeta v Rimu. Zamorčkov imamo domačih dovolj, ki jih moramo podpirati; papež pa menda tudi ni reven, saj ima v svoji palači 1100 sob, oblači se vedno v snežnobelo najdragocenejšo obleko, ki je okrašena z dragocenimi čipkami. Če ne more vsega sam zmagati iz svojega, naj pa dvigne onih 200 milijonov, ki jih neče sprejeti od laške vlade, ali pa kaj sob da v najem, saj menda ne rabi vseh. — Vendar mu gotovo toliko še preostaja, da za zajtrk lahko kaj boljšega vživa, kakor močnik, ki ga neki gospod priporoča, bolje rečeno ukazuje kuhati našim kmečkim ženam, kadar pridejo k spovedi. Ampak naši backi in bacule nič ne previdijo in bodo pridno metali v pod nos pomoljene puščice trdo zaslužene in teško prihranjene vinarčke, da celo še taki, katerih se »Domoljub« in »Slovenec« prav neprijazno spominjata. — Pa vsak po svoje.

d **Pevski koncert**, ki ga priredi **Šmartinsko pevsko društvo »Zvon«** v nedeljo, dne 9. januarja 1910, v gostilniški dvorani Lajovic-Oblak v Litiji ima sledeči spored: Al. Sachs: II., »Venec slovenskih narodnih pesmi« za moški zbor in soli. Ant. Lajovic: »Bolest kovač« za peteroglasni zbor. Al. Sachs: »Idila« za moški zbor. Smetana: Šesterospjev iz »Prodane neveste«. F. S. Vilhar: »Izpod Triglava«, mešan zbor s sopran soli. — Začetek točno ob pol 8. zvečer. — Vstopnina: sedeži prve vrste 2 K, II. vrste 1 K, sedeži III. vrste 80 vin., stojišča 50 vin. — Po končanem sporedu prosta zabava.

d **Ciril - Metodova podružnica v Grosuplju** je imela na novega leta dan v Koprivčevi gostilni prvi redni občni zbor ob dokaj številni udeležbi. Govorila sta gg. učitelj Fr. Kos in potovalni učitelj Ante Beg. Odbor je ostal večinoma stari. Nanovo je bil izvoljen za tajnika gosp. Rudolf Podpac, železniški uradnik; za odbornike pa gđc. Mimika Garbas in gg. Ig. Valentinčič in Fr. Bavdek. Izvolila sta se tudi veselični in agitacijski odsek, in sicer v prvega gosp. Kumer Fr. in gđc. Mimika Garbas in Polonica Mežnar, v agitacijski odsek pa gg. Podpac Rudolf, Boh Martin in Žitnik Janez. Novi odbor hoče pokazati z resnim delom, da bo mlada podružnica tudi v bodoče na višini v plemeniti borbi.

d **Podružnica sv. Cirila in Metoda za Cerklje-Čatež** priredi v nedeljo, dne 9. t. m. na Griču (Čatež) v gostilniških prostorih g. A. Kalina veselico z raznovrstnim sporedom. Začetek ob 4. popoldne. Vstopnina prosta. Naj bi ne bilo rodoljuba iz Cerklj in okolice, ki bi ne posetil ta dan prireditve te nove podružnice!

d **Iz Št. Ruperta na Dolenjskem.** (Klerikalna petelina.) Našo faro je oblagodaril (?) škof z dvema duhovnikoma, ki sta vse drugo kot božja namestnika. Dočim je Krist učil, da se moramo ljubiti med seboj, a ne gojiti sovraštva, delata ta dva gospoda samo zdražbo med farani. Vera jima je vodilna vrveca njihovemu delovanju. Vsacega, ki ne trobi v njihov kozlovski rog, skušata na vse mogoče načine očrniti pred farani in ga uničiti. Zlasti jima dela preglavico naš občinski odbor, ki ima edino to napako, da ne dela vsega po ukazih iz farovža, da mu je politika tuja, a da ima edino skrb le za blagor občanov. Gospodarstvo je uzorno, za kar gre pred vsem vsa zasluga našemu vrlemu in mnogozaslužnemu županu g. Brearju. Naj pomislita gospoda iz farovža nekoliko nazaj, kako je bilo za časa klerikalnega županovanja in naj bodeta tiho. Časi, da bi občina plačevala dolgove raznih kaplanov, so minuli. Pridige teh dveh gospodov so vedno same politične hujskarije, tako so pričeli ljudje zapuščati cerkev, kar se

bode še pomnožilo, ako se ta dva petelina ne bodeta umirila. Na novega leta dan župnik menda ni imel drugega povedati, kakor zopet napadati občinski odbor. Očita mu, da so v njem sami »birtje« in da je le pod takim odborom mogoč pobjoj, ki se je nedavno izvršil na Bistrici. Menda je že pozabil, kako so se pred letom sami klerikalni fantje med seboj stekli in enega somišljenika do smrti pobili. Seveda so bili to klerikaleci. Kar se pa tiče pijančevanja, pa naj bo župnik tiho. Nekdo iz vaše največje bližine je povedal, da ga spijete na dan pet litrov. Seveda je to po vašem mnenju le za »potrebo«. Tudi križati se po mnenju g. župnika ne znamo več. G. Mervec, časa imate na dan 24 ur, pa hodite od farana do farana in nas učite se prekrizevati, ako se ne znamo. Za nas in za boga je to dobro, a če ni za Vas, pa si pomagajte. Znani kaplan Štrajhar je pa čutil v sebi »sveto« dolžnost (?) spraviti se nad napredno časopisje, zlasti »Slovenski Narod« in »Slov. Dom«. Z grozo je konstatiral, da zahaja zadnji list celo v našo vas. Seveda, kaplanu je list trn v peti, ker si upa ožigosati napačno in pogubno delovanje naših duhovnikov, kakor zaslužijo; ker poučuje kmete o vsem potrebnem, da se jim bodo odprle oči in bodo zvedeli resnico. Zato pa, Šentruperčani, naročite se vsi na ta list. Naj ne bo hiše, kjer bi ne brali »Slov. Doma«. Vzemite le eno številko v roke in jo pazno preberite in videli bodete, da za nas ni boljšega lista. »Domoljuba«, ali bolje »Lažiljuba« pa pošljite v farovž, naj ga tam bero, ako jim tako ugaja. Naše glasilo pa naj bo »Slovenski Dom«. — Toliko za danes o naših duhovnikih v Št. Rupertu, bavili se bomo z njimi še v »Slov. Domu« in odkrivali njihju pogubno delovanje; ogledali si bomo tudi kaplanove naprave, kakor mlekarne i. t. d., na kakih nogah stojijo. H koncu naj omenimo, da smo na Sv. Treh kraljev dan ustanovili podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Pristopilo je že okrog 50 članov. O tem velepomembnem dnevu za Št. Rupert bomo obširneje govorili v prihodnji številki »Slov. Doma«. Na svidenje!

d **Št. rupertskim klerikalcem** še ne zadostuje prižnica v strastno strankarsko agitacijo, dasiravno raz nje skoro ne čujemo drugega, kakor samo nepoštenu udrihanje po liberalcih in tarnanje za njih zadolženi »Katoliški dom«. Poiskali so si še novo agitacijsko sredstvo v osebi naše poštarice. Vsakomur, ki pride mirno iskat svojo pošto, z nepopisno vnemo vsiljuje vabila naših »Orlov«, ki bi s svojo čukovsko neumnostjo radi oteli klerikalne stavbe velikanskega dolga. Naši poštarici sedaj samo priporočamo, da se naj raje bolj posveti svoji službi ter opusti v svojih uradnih urah to nizkotno agitacijo. Morda ji bo šlo delo potem bolj izpod rok in ne bodo več liberalci, kakor sama zatrjuje, postajali sitni vsled dolgega čaka-

nja po zaželjeni pošti. Upamo, da bode naš dostojen nasvet zadostoval, sicer bomo primorani seči po ostrejših sredstvih.

g **Iz Rodin** nam pišejo: Družba sv. Cirila in Metoda je poskrbela šolskim otrokom na svoji enorazredni ljudski šoli v Rodinah za lepo božičnico. Poslala je v ta namen šol. vodstvu vsoto denarja z naročilom, naj v ta namen kupi otrokom raznih potrebščin, zlasti potrebne obleke. V isti namen je nabral gospod inženir Rudolf Kavčič v Novem mestu med svojimi prijatelji vsoto 35 K in jo odposlal gđc. učiteljici v Rodine. Starši obdarovanih otrok omenjenim dobrotnikom izrekamo na tem mestu srčno zahvalo. Dne 23. decembra m. l. so se pripravljena darila razdelila med šolsko mladino, pri kateri priliki je g. krajni šolski nadzornik Jožef Pečavar z lepimi besedami opominjal otroke k pridnosti v šoli in zlasti k hvaležnosti do omenjenih dobrotnikov. Ker se je pri razdelitvi daril oziralo v prvi vrsti na revščino, je prišel primeroma največji del na otroke iz Otoveca in Sel. To so otroci onih Otovljanov in zlasti Selanov, ki so se pri zadnji občinski volitvi izkazali tako vrle »narodnjake«. Toda Ciril in Metodovi družbi bodo vseeno hvaležni, ker to sveto obljublajo. Zlasti g. Suhorepec iz Otoveca in g. Simonič iz Sel, ki sta bila pred kratkim najbolj vneta za Kočevarje. Poslednji celo zatrjuje, da svojih otrok nikdar ne bo pošiljal v »šulferajnsko« šolo (mislil si je seveda, dokler bodo njegovo deco tako lepo oblačili v slovenski šoli!). Suknjica je bila fantičku prav, kaj ne, gospod Simonič?!

d **Klerikalna zagrizenost. V Sv. Križu pri Kostanjevici** obstoji že skoro 10 let prostovoljno gasilno društvo, ki se vzdržuje samo z izredno požrtvovalnostjo svojih članov. Poštenjak bi mislil, da napram tako človekoljubni korporaciji ne bo sovraštva in nasprotstev, posebno, ker je društvo navezano samo na lastne člane in je osobito društveni načelnik gosp. Josip Kodrič tako vnet gasilec, da je dal na razpolago prostor in na lastne stroške postavil shrambo za gasilno orodje. Kakor gasilna društva vobče, tako tudi križevsko ne vprašuje, če gori pri naprednjaku ali klerikalcu, ampak pomaga in gasi, kjerkoli se pokaže te vrste nesreča. Kje bi bile vasi Brod, Kalec in tudi del Sv. Križa, da ni ravno to društvo v zvezi z bratskimi gasilci iz Kostanjevice vsakokrat omejilo požar in tako rešilo domače in okoliško kmetstvo ljudstvo strašnih posledic nepričakovane ognja? Vkljub temu ne podpira društva niti lastna občina. Da pokrije ta vrla četa društvene dolgove na gasilnem orodju, priredi sleherno leto po eno veselico, katere čisti dohodek služi v ta namen. Taka prireditve se je vršila tudi preteklo nedeljo, dne 2. januarja. Pa se je našel brezvesten človek, ki je šel po vasi od hiše do hiše in odgovarjal ljudi od udeležbe na tej veselici. Bil je to križevski

kaplan Fatur, kateremu strastna strankarska žilica ni dala miru, da ne bi hujskal proti gasilski veselici, ki se je slučajno vršila izven Marijine družbe, Orla in izven njegove komande. Strastni agitator je dosegel deloma svoj namen: udeležba iz domače vasi je bila razun gasilcev razmerna pičila; zato pa so se tembolj udeležili rodoljubi in gasilna društva iz bližnje Kostanjevice, kakor tudi iz Cerkelj in Leskoveca. Radovedni smo, ako bo v slučaju prihodnjega požara ta vrli »človekoljub« tudi vse sam pogasil. Znabití ima kje kako klerikalno brizgalno in kak žegnan potok, da bo delo tem uspešneje.

d Iz Semiča nam pišejo: Na sv. Štefana dan smo imeli čast videti gospoda Stanka, našega bodočega župnika. Bil je povabljen na »žegnanje«. Kot običajno je imel povabljenec tudi pridigo. Ko je stopil na leco, smo mislili, da nam razloži življenje sv. Štefana, a smo se motili. Govoril je namreč samo o Orlih in Marijinih devicah in izobraževalnih društvih. Med drugim je rekel: Dragi fantje in dekleta, posnemajte sv. Štefana, ne glejte po tistih, ki vas zapeljujejo, živite tako, kot sv. Štefan. Pri katoliškem izobraževalnem društvu in pri naših Orlih si jemljite zglede itd. Da je tudi zabavljaj na liberalce, se razume samoobsebi. Med pridigo je tako razbijal po leci, da smo bili v strahu, da nam leco zruši. Vse ljudstvo po cerkvi se mu je smejalo, še celo sv. žene (tercijalke) so bile ogorčene ter so govorile med seboj: »Ta gospud neso ze nas, zeki ne znajo neč predgovat!« — Gospod Stanko, drugič se morate naučiti druge pridige, ne pa o Orlih in drugih takih stvareh.

d Semiško izobraževalno društvo prireja neprestano veselice. Cirkusdirektor je gosp. Mirko. Pri zadnji veselici je imel nagovor, v katerem je rekel med drugim: Dragi moji, danes boste videli, kako zna naše društvo duševno veselje delati, a nazadnje boste tudi lahko zadostili telesnim svojim potrebam, kar se je tudi baje zgodilo. Gospod Mirko, kaj bo Lojzka rekla na to?

d Kmetijska podružnica v Semiču je imela 27. decembra občni zbor v šoli. Gospod načelnik Ivan Šušteršič je pozdravil navzoče, konstatiral sklepnočnost ter podelil besedo tajniku. Ta je poročal o delovanju kmetijske podružnice ter omenjal z največjim veseljem, da le-ta napreduje v vsakem oziru. Članov šteje 63. To število dokazuje, da člani zaupajo svojemu načelniku in svojemu odboru, če sta tudi v semiški občini dve kmetijski podružnici. — Tajnik je omenil, da je podružnica prosila c. kr. kmetijsko družbo v Ljubljani, naj odredi, da bi naši udje dobivali ona drevesca, ki jih kmetijska družba vsako leto svojim udom brezplačno oddaja, od kmetijske šole na Grmu, ne pa iz Ljubljane, kakor do sedaj, ker je zadnja pošiljatev veliko bolj prilična. Nadalje je priporočal podružnici, naj si nabavi trav-

no brano, ki bi bila za naše kraje zelo potrebna. Občni zbor je sklenil, naj odbor nabavi tako brano. Podružnica je že prosila c. kr. kmetijsko družbo v Ljubljani za travno brano, da bi jo preskrbela brezplačno ali pa vsaj za znižano ceno, toda na to prošnjo do sedaj še ni odgovora. Udeleženci so se na to posvetovali o vinarški zadrugi in so stavili v ta namen razne nasvete. Predsednik je zaključil zborovanje s srčno željo, da bi semiška kmetijska podružnica delovala neumorno v korist svojih udov in v korist tukajšnjih kmetovalcev.

d V Vinici je imela požarna bramba svoj občni zbor dne 2. januarja t. l. Na občnem zboru je bil izvoljen na mesto dne 11. decembra m. l. umrlega Ivana Kóniga za blagajnika Grabre K. Z njegovo izvolitvijo pa nekateri člani požarne brambe niso prav zadovoljni, ker je pred leti brez vzroka odstopil od društva. Res, požarna bramba je za to, da dela, in ne za to, da bi se nekateri »igrali gospode«, zato želimo, da ostane složna in da bo v slučaju potrebe složno vršila svojo človekoljubno dolžnost.

d Aretovan je bil na novega leta dan 23letni hlapec Jožef Krese iz Šmarjete na Dolenjskem, ker je svojemu tovarišu Jakobu Vodetu ukradel pelerino. Dognalo se je tudi, da je Krese tisti, ki je dne 17. oktobra pri Kosezah ukradel jermenarju Iv. Žnideršiču 200 K vredno kolo, s katerim se je potem peljal v Kočevje ter ga hotel tam prodati. Ker je pa uvidel, da je prevroče, je kolo popustil in zbežal. Kreseta sodišče poleg tega tudi preganja še od leta 1907 zaradi tatvine. Oddali so ga deželnemu sodišču.

Trinajst utopljenecv.

Strašna nesreča se je prigodila na Božič v Novem gradu pri Karlovcu.

Ljudje iz vasi Mačin in Banjavčič so šli k maši v Cerkevno selo. Vračajoč se od božje službe, so se hoteli prepeljati preko potoka Dobre, ki je vsled deževja narasla za dva metra. Poklicali so prevoznika Mika Trubkoviča. V njegov že precej trhel čoln se je nabasalo 47 ljudi, da je čoln mollel jedva za dva prsta iz vode. Prevoznik si izprva ni upal s čolnom naprej, ker so mu pa prigovarjali, je vendarle odrinil od brega. Radi deroče vode niso vesla nič pomagala; ko pa se je zlomil še drog, s katerim se je krmilar opiral ob dno, je bil čoln popolnoma prepuščen samemu sebi. Vkljub temu se je prevozniku posrečilo čoln spraviti k drugemu bregu, toda ne ob navadnem kraju. Čim se je čoln približal bregu, je vsa množica navalila na sprednjo stran čolna, da bi hitreje prišla na obrežje. Vsled tega se je čoln prevrnil in vseh 47 ljudi je padlo v vodo. Vse je jelo kričati in klicati na pomoč. K sreči je bilo na bregu zbranih več ljudi, ki so hoteli ponesrečencem na pomoč. Posebno se

je odlikoval neki mladenič, ki je sam rešil 12 oseb. Na bregu je bil tudi neki možakar, ki je v strahu zapazil, da je med ponesrečenci tudi njegova žena. Skočil je takoj v vodo, hoteč jo rešiti. Toda nesreča je hotela, da sta utonila oba. Samo iz ene hiše v Banjavčiču so se utopile tri dekleta. V celem je utonilo 13 oseb, večinoma sami mladi ljudje. Našli so samo štiri utopljenecv, vse druge je odnesla deroča voda proti Kolpi.

Naprednemu razumništvu!

„Slovenski Dom“ je napredno kmetско glasilo, ki je urejevano popolnoma samostojno.

Častna dolžnost vsakega naprednega razumnika je, da gmotno in duševno podpira ta slovenskemu kmetu namenjeni napredni list.

Vabimo torej slovenske razumnike, naj nas podpirajo z duševnimi prispevki ali pa si naj vsaj naroče „Slov. Dom“.

Gorenjski novičar.

Novice iz Št. Vidu nad Ljubljano.

g »Domoljubovemu« dopisniku iz Št. Vidu, ki je spočel notico »Nekoliko odgovora«, odgovarjamo samo to - le: 1. Samostojno misleči in neodvisni možje šentvidski, ki se zavedajo, da imajo po božji podobi ustvarjene neumrjoče duše in ki v tej zavesti hodijo v Št. Vidu pokonci glave in ki nimajo po pasje ustvarjenih duš, kakršnih si Vi želite, da bi se namreč valjali po tleh pred vašimi nogami, so tako trdno nameščeni na svoja posestva ter podkrepjeni s kremenitim značajem, da jih je pri Zabretovi najboljši volji sploh nemogoče kot »zadnje ostanke liberalizma« uničiti. Tako jih namreč imenuje »Domoljub«. Tukaj pa Zabret ne bo jahal, ampak bo padeł raz konja. Kakega uradnika ali učitelja se že na kaki način užene, samostojnega kmeta pa ne premaga ne Zabret, ne Pagatelj, ne Krek, ne Šušteršič in ne Žlindra. 2. Naš gospod vodja je v svojem 19-letnem bivanju med nami storil več dobrega in koristnega, kakor vsi župniki (izvzemši Blaža Potočnika) in kaplani v Št. Vidu. On je vzgojil v Št. Vidu veliko število odrasle mladine, da so sedaj že tudi kot možje in žene ne samo spodobni ljudje, marveč naravnost vzor. In koliko je storil drugega koristnega za kmeta in obrtnika! Poglejmo, kaj so pa župniki storili? Kvečjemu naravnost grozne dolgove pri cerkvi, kar se ne da tajiti, saj je še sedaj 38.000 K dolga pri cerkvi. Tudi prepir in nemir so zanetili ti ljudje. 3. Res nas je strah in groza pred vašim brezvestnim izkoriščanjem ubogega kmečkega davkoplačevalca, ki se mu je n. lozilo kar 33% občianskih

doklad. Istotako se je na naše stroške kupilo silno predrago stavbišče za novo šolo, namreč po okroglo 33 K za kvadratni seženj. V Št. Vidu še ni nikdo plačal čez 10 kron kvadratni seženj. Torej Tine, ali se to pravi pogumno in neustrašeno jahati? Je li ta cena, ta grozna cena 33 K za kvadratni seženj po vaši vesti pravična in primerna? Mi smo prepričani, da bo Tine pri Vovkovi kupčiji zopet raz konja padel in takrat pa ne bodo psi lajali, ampak se bodo vsi šentvidski davkoplačevalci od veselja smejali. Toliko za danes. — Š e n t v i š k i k m e t.

g **Našega prečastitega Tineta** smo v zadnji številki »Slovenskega Doma« malo pohvalili, kako se je spreobrnil in olikal, da je vsaj še nekoliko dostojno pričel božjo besedo oznanjevati. Ko je pa Tine prebral to pohvalo, se je pa tako prevzel, da je v nedeljo pričel na vse mogoče načine vpiti z lece: »Mi (klerikalci) smo po nasprotnikih imenovani volički in oslički, prašički in kozlički.« Pr tem je tako nerodno in s tako srditostjo in silo tolkel okrog sebe, da se je vse smejalo v cerkvi, še celo klerikalci. Med drugim je tudi rekel: »Nič ne de, to je čast za nas, saj so bili volički in oslički pri jaslicah, — liberalcev pa ni bilo.« Seveda to, kdo je Kristusa umoril, tega prečastiti ni povedal. Naj bi to pojasnil, ali so ga klerikalci, ali liberalci? Takrat so bili še vendar toliko dostojni, da so ga vsaj še sodili, četudi po krivici. Ali danes smo pa prepričani, da bi ga precej v prvem farovžu prav po tolovajsko ubili. Dalje je prečastiti Tine pral tudi 38.000 K cerkvenega dolga, ker smo ga malo požgali zanj v zadnji izdaji »Slovenskega Doma«. To, da je pri farovski hranilnici ta dolg, smo že prej vedeli. Nismo pa vedeli, da se drzne posvečena oseba na svetem mestu neresnico govoriti. Prečastitemu se samemu vidi, kako velik dobiček ima farovška posojilnica od 38.000 kron cerkvenega dolga, zato pa, da bi si kdo izmed backov ne drznil misliti, da bi za to uslugo hranilnica tudi kaj darovala iz svojega naši tako zadolženi župni cerkvi, je pa Tine odločno zatrjeval, da po državnih zakonih hranilnica sploh ne sme nič darovati. Povemo vam Tine, da Raiffeisenovka (hranilnica) res ne sme iz rezervnega fonda nič darovati, pač pa lahko daruje iz tekočih sredstev. Ker ste na svetem mestu neresnico trdili, vam ne moremo nič več verjeti. Radovedni smo, zakaj se ne operete radi tistih kronic od umrle »Bogomile«? Saj je ta baje vaše delo. Za katero boleznijo pa je umrla »Bogomila«? Potrebno je tudi davkoplačevalskim »gobcem« (tako lepo se je nekoč župnik sam izrazil) pojasniti, zakaj ste pogodbo sklenili z Vovkom za stavbišče nove šole približno po 33 K za kvadratni seženj, ko je vendar znano, da se v Št. Vidu prav lahko dobi seženj po 10 K in še ceneje.

g **Žirovnikov zbor** je imel na novega leta dan svojo novoletnico, ki je poka-

zala, da seme, ki ga je gospod Žirovnik vsejal v Št. Vidu, že zori, kajti tako lepe zabave, kakršno je priredilo to društvo, je pač težko najti na deželi. Krasno in fino ubrano petje pod spretnim vodstvom gosp. Žirovnika nas je kar očaralo. Nekaj izredno posebnega je pa bilo slišati kmečkih fantov in deklet samostojne govore, kakršnih govoriti bi se ne bilo treba sramovati nobenemu izobraženemu meščanu. To dokazuje velikanski uspeh Žirovnikovega dela pri vzgoji in izobrazbi mladine. Prvi se je oglasil k besedi predsednik »Žirovnikovega zbora«, ki je v jedrnatih besedah pojasnil pomen novoletnice. Pri spominu na preteklo leto je posebno ožigosal krivično ravnanje tistih šentvidskih klerikalcev, ki so s svojimi hudobnimi spletkami dosegli premestitev gospoda vodje Žirovnika, zakaj ta blagi vzor-mož je za svoje lepe vzvišene ideale postal žrtev brezvestnih ljudi. Dalje je poudarjal, da je to dejstvo, ki je neodpuščljivo in kliče do neba po maščevanju, zbor sicer potrlo, a strlo ga pa ni, čeprav so z gotovostjo na to računali naši klerikalci. Omenjal je, kako se društvo razvija in kako zelo pristopajo novi člani. — Za tem so se vrstili navdušeni govori in razne napitnice, v katerih so govorniki dajali duška prekipevačim srcem. Veselje je bilo gledati, kako odkritosrčna zaupnost vlada med pevci in s kakšno iskreno ljubeznijo se oklepajo svojega vodje. Istotako je bil pa tudi on ves srečen in poln mladostnega veselja v sredi svojih duševnih otrok.

g **Žirovnikov duh in Zabret!**

Bivši naš šolski vodja g. Žirovnik je bil jako delaven. Poleg svojih šolskih dolžnosti, je porabil tudi svoj prosti čas na korist kmetom in mladini. Ravnal se je po reku: Ne samo kar veleva mu stan, kar more, to mož je storiti dolžan. Zato je vzgajal z vso vnemo in pravo očetovsko skrbjo šoli odraslo mladino. Poleg tega je prirejal razne za kmeta potrebne sestanke in razgovore. Njegovo delo je trajalo 19 let nepretrgoma in imelo je uspeh. Mladina, ki jo je vzgajal, je odrasla in stoji na trdih načelih samostojnosti, da se zamore udeleževati raznih posvetovanj s polnim duševnim obzorjem. Tudi v splošnem je kmetske razmere veliko omilil in prav z veseljem obiskujejo kmetje kmetijska predavanja, ki so vpeljana po g. vodju Žirovniku. Vse to je vršil g. vodja jako premišljeno, vestno in natančno. Sedaj pa pogledjmo Zabretovo delo. Vidi se, da se mu ne gre za stvar, za pošteno delo, za korist kmetov-faranov. Kaj še, on kar z rokava stresa društva in podobno. Najprvo je ustanovil čuka, koj potem tamburaški klub, brž zopet »Bogomilo«, v tej tamb. klub in ne vem kaj še vse. Preteklo leto so imeli pa ti njegovi čuki kar štirikrat mlade, kar pri drugih tičih ni navada, namreč v Šmartnem, Ježici, Vodicah, Preski, pa morda še kje. O tem bomo govorili drugo pot. Ker

pa to še ni bilo zadosti, je napravil še v Dravljah krščansko izobraževalno društvo. To je veliko delo za tako kratek čas, kajne, zato pa ni čudno, če se to delo sproti podira, oziroma jako slab sad rodi. Tako bi človek mislil, da je to slab sad, ki ga rodi čukarija v Št. Vidu, ko z vetrihi odpira vrata, da pride tajno do tujega vina. Mislil bi tudi, da je slab sad rodilo kat. izobraževalno društvo v Dravljah, če imajo njega pristaši opraviti s sodiščem radi pokradenih kokoši. Tako bi mislil trezen človek. Ker se pa Zabret rad baha, da vse jako premišljeno dela in da se v njegovih društvih vse le z njegovim dovoljenjem, oziroma po njegovi volji godi, ne moremo iz tega drugega sklepati, kot, da veje v teh društvih ustanovnikov duh.

g **Zabavno pridigo** smo imeli preteklo nedeljo zjutraj v naši farni cerkvi. Domov grede smo se resno spraševali, je-li v župnikovi glavi vse v redu ali ne. Pošiljam Vam iz te pridige le nekaj podatkov, na katere Šengarjevemu Tinetu tu na kratko odgovarjam: Najpreje je klical ta sveti mož vse nebeške in peklenke strele na naročnike »Slov. Doma«! Povemo mu, da se njegovih strel presneto malo bojimo, kajti število naročnikov raste od tedna do tedna. Nadalje je kričal: »Če vam ne delam po vseči, pa se pritožite pri občinskih možeh!« Ha, ha, pri kom vendar? Mari pri Klanfarju? E — bogme, vrana vrani oči ne izkljuje! Morda pri Rahlju, bivšem Šengarjevem hlapcu, o katerem je znano, da je le redkokdaj trezen? »O za počt!« Vpil je tudi ta sveti mož, da mora vzeti liberalcem pri ljudeh ves vpliv in veljavo. No tak človek, ki je pri rajni »Bogomili« nerazsodne ženske tako grdo opeharil za denar, naj le kar lepo molči o tem, da bi zamogel komu na ugledu kaj škodovati! Dalje je rjul, da liberalni časopisi vedno le lažejo. Zabret in še marsikdo drugi vé, da če kak časopis piše po pomoti ali vedoma neresnične stvari, mora preklicati, ako mu pošlje prizadeti popravek. Torej zakaj Zabret ne pravi? Zato, ker ne more, ker je vse res, kar je pisal »Slov. Dom«. Tako n. pr. Zabret ne more poslati »Slov. Domu« popravka, da ni z uprav židovsko zvižajo ociganil članice rajne »Bogomile« za denar, ker jih je res ociganil. In čuki na primer ne morejo poslati popravka, da niso ponarejali ključev, in da niso popili Cebavovem krčmarju vina, ker so ga res popili itd. Zabret, Zabret, kaj ne, sedaj že sprevidiš, da bi bilo bolje, ako bi bil molčal! O kako si ga spet polomil!

g **„Mi jahamo“** kriči znani dopisun v zadnjem »Domoljubu«. Da, jahate, toda kaj? »Osla ljudske zaslepljenosti!« Toda prišel bo čas, ko vas bo tudi to ubogo živinče streslo raz svoje hrbitišče, in takrat boste telebnili z vso težo svojega telesa na trda peščena tla. Ti časi niso več daleč, in to tudi vi sami dobro veste, zato se pa tako bojite, in zato tako divje tulite

nad nami, ker skušamo nerazsodnemu ljudstvu odpreti oči, da spozna, kakšni so v resnici oni ljudje, ki mu z medenimi besedami obljublajo zlate gradove, a pri tem gledajo le na — svoj žep.

g Za kratek čas. Mina: Oj Špela, ti ne veš, kako vesten so naš g. Zabret. Natančno so povedali, koliko so v preteklem letu denarja prejeli, in dejali so, da so ves denar obrestonosno naložili. Špela: Jej, ali so potem kaj povedali, v katero hranilnico so dejali one kronice, ki smo jih dale za „Bogomile?“ Mina: Ne, o tem pa niso kar nič spomnili. Veš, gospod župnik so zelo vneti za čast božjo, zato se ni čuditi, da so v tej sveti gorečnosti na naše kronice popolnoma pozabili!

g Iz Taena. Dne 3. t. m. je umrl gosp. Franc Kovač vulgo Guzi, posestnik in gostilničar, v starosti 71 let. Bil je dolga leta župan, vrl naprednjak in vzoren kmetovalec. — Za občino si je pridobil velike zasluge. Ko so hoteli cerkveni dolg v znesku čez 4000 K, ki ga je napravil lahkomišljeno bivši župnik Terček, zvaliti na občino, je bil rajnki eden prvih mož, ki so imeli pogum, nevstrašeno nastopiti za pravico v blagor davkoplačevalcev proti župniku. S tem je obvaroval občino velikih stroškov. Bodi rajnkemu blag spomin!

Jeseniške novice.

g Jeseniške »Sokole« si je zopet privoščil »Slovenčev« dopisnik za novo leto. Skoraj ni vredno odgovarjati na njegova zavijanja, saj pri nas tako vsak človek ve, da se »Slovenčev« dopisnik vselej grdo zlaže, kadar le zine o Sokolih. Prav tako je tudi tukaj. V »Delavski dom« so šli na sv. Štefana dan večer trije fantje z Javornika. Ko so vstopili, je godba zaigrala poskočno koračnico. Eden izmed fantov je pričel po taktu premikati noge. Takoj je bil ogenj v strehi. Tisti »hladnokrvni« orli, kakor jih imenuje »Slovenčev« novičar, so navalil nanj ter ga surovo vrgli ven. Da čuki niso bili tako »hladnokrvni«, je razvidno tudi iz tega, ko so se še drugi dan hvalili, češ, to smo jih. Višek nesramnosti pa je, da pisec k tem fantom, ki so jih vrgli ven, štuli tudi jeseniške Sokole in prav hinavsko vprašuje: »Kaj bo rekel vzgojevalec Sokolov gosp. Pibrovec?« O, mi pač poznamo njegov blagi namen! Ker je gospod Pibrovec toliko značajan, da si navzlic klerikalni strahovladi upa poučevati tamburaše - Sokole, ker ne mara svojega prepričanja prodati klerikaleem, zato pa lop po njem. Najprej se je treba prav kosmato zlagati o njegovih učencih, potem pa prav pobožno vzdihniti: »Vidite ga, vzgojitelja Sokolov.« In ko se mu tako počasi vzame dobro ime pri klerikalnih bac-kih, potem pa piše »Slovenec«, da naše dobro slovensko ljudstvo ne mara takih učiteljev. Ali je potem čudno, da se še čuki zgražajo nad takim podlim zavijan-jem? Fej!

g Gluh je »Slovenčev« dopisnik ta-krat, kadar čuki pozno ponoči razgrajajo, vpijejo in streljajo okrog »Katoliškega doma«, sicer bi bil gotovo poročal, katerim čukom so na sv. Štefana večer orožniki zaplenili samokrese.

g Starši, pazite, kam hodi vaša deca. Ako hočete imeti odkrite in značajne si-rove, jih nikar ne dajte klerikaleem, ker tam vam vzgoje same mevže in hinavce, popolne svetopisemske farizeje!

g Silvestrov večer jeseniškega Sokola je bil jako dobro obiskan. Zastopani so bili na zabavi vsi sloji. Tamburaški zbor je neumorno sviral pod vodstvom gospoda Pibroveca ter žel obilo pohvale.

g Običajna plesna veselica jeseniškega Sokola se vrši v nedeljo, dne 9. januarja v prostorih restavracije »Sokol«. — Začetek ob 7. zvečer. — Rodoljubi, prijatelji sokolstva iskreno dobrodošli.

g Godbena šola na Jesenicah. V kratkem otvori učitelj Leopold Pibrovec godbena šola. Poučevalo se bo vse instrumente, teorijo in nauk o harmoniji. Ker bo gospod učitelj poučeval po najspretnjših metodah in bo šolo vodil požrtvovalno, zato bo postala vsled izbornih uspehov zelo renomirana. Morebiti bo pouk brezplačen ali pa bodo mesečni prispevki zelo skromni. Vsakdo bo rad stopil v to šolo, ker se bo res kaj naučil. Kako poučuje g. Pibrovec, dokazuje njegov tamburaški zbor, ki svira po nekaj tednih že 12, nekaj že prav težkih komadov. Ta zbor pa se sedaj tudi z nekaterimi goslači pomnoži.

g Radi pokojnine. Kamniški mestni stražnik Fritz je bil pred leti vpokojen in se mu je priznala pokojnina mesečno 30 kron. To pokojnino so mu kasneje odtegnili nakar je Fritz nastopil pot tožbe. Deželno sodišče je nedavno tega razpravljalo o tej tožbi ter razsodilo, da je kamniška občina dolžna Fritzu ne samo plačevati pokojnino, marveč tudi izplačati s 5% obrestmi zapadle pokojninske zneske od časa, ko se mu je ustavila pokojnina.

Notranjski novičar.

n Društvu »Sokolski dom« v Postojni so pristopili kot pokrovitelji z zneskom 100 K naslednji gospodje: Inocente Makso, trgovec na Reki; Kogej Jakob, c. kr. notar; Kraigher Josip, trgovec in »Notranjska posojilnica v Postojni«. Kot ustanovniki z zneskom 20 K: gg. Arko Fran, Amon Mijo, Baraga Andrej, Baraga Marija, De - Toni Anton, Dekleva Ferdi, Ditrich Ludovik, Ditrich Fran, Ljubljana, pl. Garzorolli Emil, Gašparin Ferdo, Jurca Pavel, Jurca Adolf, Kraigher Avgust, Hočevan Fran, ga. Kraigher Josipina, ga. Kraigher Albina, ga. Kenda Katinka, Kogej Jernej, Kutin Fran. Dalje prihodnjič. — V isti namen so darovali: br. Baraga Andrej 5 K, br. Kraigher Jo-

sip 1 K, ga. Jurca Ivanka nabrala pri igri »bum« 2 K 48 h, br. Ivan Vičič, Sicciole 80 v predplačilo članarine. — Živeli! Na zdar!

n Neverjetno, a resnično je, da izziva po postojnskih gostilnah z znakom »FFFF.« (Frisch, froh, fröhlich, frei) sin tukajšnjega načelnika požarne brambe. Omenjeni fantič še nemščine ni zmožen, kar bodi tu konstatirano, ter nosi še vedno ta znak na klobuku vzlic temu, da je bil že od več strani opozorjen, naj to skrajno žaljivo znamenje za Slovence odstrani. Ker je prišlo te dni v neki gostilni radi tega do ekscesa, pozivljamo mestno županstvo, da prepove nadaljno nošnjo tega znaka omenjenemu mlečozobnemu pobiču. Pač lepa vzgoja in značaj za rojenega Slovence! Fej takim izdajicam!

n Na redni občni zbor postojnskega »Sokola«, ki se vrši v soboto, dne 8. januarja v »Narodnem hotelu« ob 8. zveč., opozarjamo društvenike. Bratje Sokoli, vdeležite se polnoštevilno občnega zbora! — Na zdar!

n Vodnik po Postojni je izšel sedaj v češkem jeziku. Knjižica opisuje postojnsko jamo in postojnsko okolico ter je prav lično ilustrirana.

n Iz Dolenjega Logateca nam pišejo: Veliki moment je nastopil, kaj ne g. Legat? Pred par meseci še najbolj zagrizen liberalce, ste se nenadoma prelevili in uvaževanje praktičnih razmer je postalo najvišji cilj. Pa ne da bi še sedaj kot zrel mož hlastali po prepričanju? Neumevno se nam zdi — o značajnosti sploh ne govorimo — kako si upa tak človek, ki je pripravljen vsak hip spremeniti svoj barvo, navduševati druge za ideale, katere potem sam zasmehuje. V naši cerkvi dolgo časa nismo slišali ne petja, ne orgelje. Vsak organist, ki se je potrudil semkaj, je vzel svojo culo in šel. Pogoji za oddajo službe je bilo cerkveno (!) mišljenje in ne vemo, kdo je bil bolj popustljiv, ali župnik, ali vi, g. Legat, ki ste sprejeli omenjeno čast. Svetujemo vam, da prevzamete še službo cerkovnika; izvrstno bi vam pristojala. Vaša zasluga je, da je prišel krajni šolski svet v klerikalne roke in pod vašim vplivom je župan, o katerem tudi že dvomimo, da ne »slepomišari«. Za danes naj bo dovolj. Povemo vam pa, da bomo pazili na vsak vaš korak in prepričani smo, da ste pri svojem postopanju nevarno riskirali. Padla je logaška trdnjava, da, toda ne toliko po zaslugi klerikalcev, ampak naprednjaki so sami pripomogli nasprotnikom do zmage s svojo neodločnostjo, popustljivostjo in brezdeljem. Glavna napaka naših naprednjakov pa je, da se boje stopiti med ljudstvo.

n V Gorenjem Logatecu napreduje javna knjižnica, ki jo je pred jedva enim mesecem otvorilo »Gorenjelogaško bralno društvo« v svojih prostorih, zelo vrlo in se število knjig množi od dne do dne. Tudi število rednih obiskovalcev, katere je gla-

som premenjenih društvenih pravil smatrati kot izredne člane »Bralnega društva«, rase od tedna do tedna. Upati je, da bo le-ta občekoristna naprava prodrila v vse sloje in da bodo javno knjižnico obiskovali skupno kmetje, obrtniki in uradniki, kar ugledu »Bralnega društva« gotovo ne bo v kvar. Vsled tega je bila zelo hvalevredna misel, da se je v Gor. Logatcu ob Novem letu več Gorenjelogatchanov, katerih imen radi pretesnega prostora ne navajamo, odkupilo od novoletnih voščil s tem, da so podarili primerne zneske v prid javni knjižnici.

n **Občni zbor telovadnega društva »Sokol«** v Logatcu se vrši v soboto 8. januarja v gostilni br. Kunca v Dol. Logatcu s sledečim dnevnim redom: 1. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Poročilo orodjarja. 5. Poročilo računskih preglednikov. 6. Volitev novega odbora. 7. Volitev zveznih odposlancev. 8. Volitev župnih odposlancev. 9. Slučajnosti.

n **Logatec** je znan kot zaveden kraj. Ne vemo, kako umevajo to zavednost naši trgovci, od katerih ni imel niti eden v zalogi božičnih Ciril-Methodovih razglednic. Človek bi ne verjel, pa je le res!

n **Kolinska cikorijska** je po Notranjskem že precej dobro upeljana. Vendar bi lahko že zdavno popolnoma izpodrinila tuje izdelke, ako bi naši trgovci povsod vršili svojo narodno dolžnost. Tako se na primer v neki večji vasi trije trgovci niso hoteli zavezati, da ne bodo več prodajali tujih izdelkov. To dejstvo je za slovenskega trgovca naravnost sramotno, tembolj, ker ljudje že sami zahtevajo kolinsko cikorijo, ki je res izborne kakovosti. Zato pa zavedni Slovenci in Slovenke: Pri nakupu svojih potrebščin zavedajte se vedno in povsod predvsem svoje narodne dolžnosti!

n **Z Blok** nam pišejo: Staro leto je končano, pričelo se je novo. Tem povodom želimo, da bi s starim letom izginile tudi pleve iz glav bloških klerikalnih občinskih svetovalcev, in da bi jih v novem letu vendar že srečala pamet. Vsakdo ve, kako hudo je dandanes za denar; vedno so večji davki, večje doklade in večji stroški. Vsakdo čuti ta neznosna bremena, samo naši klerikalni občinski odborniki menda tega ne čutijo, kajti v odboru delajo, kakor da bi davkoplačevalci imeli celo goro zlata. Poleg drugih nepotrebnih stvari, ki so jih predlagali klerikalci v preteklem letu, naj mi davkoplačevalci damo denar, da se podere in **nanovo sezida kaplanija**. Mi smo mnenja, da bi se tudi za kaplana dala napraviti v novi šoli soba in še kaka shramba, saj dosti menda itak ne potrebuje, saj ne bo imel družine. Ali je Kristus rekel, da morajo imeti kaplani cele palače za svoje bivališče? Ako boste tako gospodarili, potem bomo res kmalu »sposojilnici« in brez streh. Dosti je še

kmetov, ki bi si lahko pomagali, pa si nečejo; kadar jim bo voda v grlo tekla, takrat bo pa prepozno. Klerikalci vedno vpijejo, koliko so že storili za kmeta, kmetje pa le vedno nazadujejo. Kmetje si moramo pomagati sami; dokler bomo pričakovali pomoči od ljudi, ki jih mi živimo, toliko časa se nam bo slabo godilo. Pregovor pravi: Kjer žena gospodari, volk mesari. Za današnje dni pa je bolj primeren pregovor: Kjer klerikalec gospodari, kaplan mesari. Omenimo naj še, da je v eni zadnjih sej predlagal odbornik Zakrajšek, da dovoli občinski odbor vsako leto 20 K podpore družbi sv. Cirila in Metoda. Odbornik Cvirn je povdarjal, da so pri imenovanju družbi sami liberalci, zato naj nič ne dovoli. Ta Cvirnov predlog je bil tudi sprejet. Vprašamo klerikalne odbornike, ali so tisti otroci, ki se vzgajajo v šolah naše šolske družbe tudi liberalci? S tem, da so klerikalci odbili Zakrajškov predlog, so pokazali, da jim je vseeno, če se prav Slovenci potujčijo.

n **Čuki na Blokah** znajo to, kar znajo čuki drugod. Njih veselje je: preklinjati, napadati in pretepevati po gostilnah mirne goste, ki nečejo s čuki hoditi. Na Štefanovo nedeljo so bili čuki zbrani v svojem gnezdu v Jerajevi bajti. Ko so bili že precej nadelani, so se razpršili na vse strani. Nekateri stari čuki iz Runarskega so šli k čuku Blažu pri Fari, kjer so se takoj lotili dveh mirnih fantov, ki sta sedela v gostilni. Pozneje so se čuki tudi med seboj topli. Najbolj divja sta bila najmlajša čuka Simonček in Balonček. Stvar ima sedaj v rokah sodnija. Klerik ni bilo na Blokah čukov, toliko časa smo imeli mir, zdaj je pa veden prepir in pretep. Mesto dobrih kristjanov vzgaja današnja duhovščina same pretepače. Saj drugače tudi ni mogoče, kajti v naših cerkvah se samo politizira. Naš kaplan je v nedeljo na prižnici samo agitiral. Priporočal je »katoliške« liste, zlasti »Domo-ljuba« in »Bogoljuba«. Kdor ne bo naročen na eden ali drugi od teh dveh listov, še v nebesa ne bo šel. Našemu kaplanu svetujemo, da naj v cerkev hodi po cesti, ne pa zadaj za vrtovi in da naj v prihodnje oznanja božjo besedo, ne pa besedo klerikalnih kolovodij. Cerkev je vendar hiša božja in ne jama političnih razbojnikov.

n **Iz Ostrožnega brda** nam pišejo: Na novega leta dan se je vračal domov iz Sv. Petra France Kerič na Ostrožno brdo k svojemu bratu g. Keriču, učitelju na Ostrožnem brdu. Krog 5. zvečer ga je tik pod vasjo prišla slabost in drugo jutro so ga ljudje našli mrtvega. Bil je vrl in povsodi priljubljen mladenič; kdor ga je poznal, ga je gotovo rad imel. Bodi mu lahka zemlja! — Gospodu učitelju izrekamo svoje iskreno sožalje.

n **»Hranilnica in posojilnica v Matenjivasi«** prav pridno sklieuje poučna predavanja in ljudstvo se kaže hvaležno s tem,

da prav pridno obiskuje take priredbe. Preteklo nedeljo popoldne je predaval v g. Durjanovi gostilni g. inženir Gustinčič o temi: »Avstrijski kataster in njegove napake«. Ker bode predavanje najbrže izšlo v »Kmetovalcu« ne bomo dalje govorili o njem, dovolj je, ako povemo, da so bili gostilniški prostori nabito polni poslušalcev, ki so z napeto pozornostjo sledili poljudnim besedam predavateljev. Ozirajoč se na to, da so predavanja »ljudsko vseučilišče«, obljubil je odbor posojilnice prirediti tekom letošnje zime ciklus (6—8) predavanj o melioracijah (kemično pravno in narodnogospodarsko stran njih) ter je zato pridobil že štiri gospode predavatelje.

Novice iz Žirov.

n **Čuki se bojijo**. Na Silvestrov večer so čuki priredili veselico v svojem novo sezidanem »Društvenem domu«. Na vabila so dali natisniti, da se vstop ne dovoli otrokom do 14. leta in članom sokolskega društva. Morajo se pač jako nespodobno obnašati, da se bojijo pohujšanja in še bolj kritike. V večjo varnost so naročili tudi orožniško patroljo. Prokleta so strahopetni in neumni, ako menijo, da jih bo kdo napadel. Človek rad po sebi sodi druge; tako tudi naši »izobraževalci«, ker so sami surovine, menijo da so vsi taki.

n **Kaplan Perko** je baje imel v Goropakah neki sestanek svojih ljudi, na katerem je govoril in kvasil take, kakršne prihajajo iz ust tolovajev, propalje in največjih surovin. Splošna sodba o kaplanu je ta: naš kaplan ni normalen človek, njemu precej primanjkuje. O njegovi rodovini pa pravijo bolj informirani: »Saj je skoro vsa rodovina taka«.

n **Krasen večer** nam je priredilo naše vrlo »Sokolsko društvo« na novega leta zvečer. Vspeh veselice je bil popoln, kakor ga ni pričakoval nihče. Prostorna dvorana »Sokolskega doma« je bila polna, da se je kar trlo občinstva. Materijelen uspeh veselice je za društvo jako dovoljen, še večji pa je moralni in umetniški. Opazovalo se je z veseljem, da prihajajo vedno nove trume v »Sokolski dom«, da ljudstvo spoznava vedno bolj in bolj, da se je treba osamosvojiti izpod paševanja črnih ljudskih izsesovalcev, ki se bojijo odkrite besede in sodbe, bojijo napredne misli in jezno zametujejo sploh vse, kar vodi k spoznavanju in resnici. Netopirji ljubijo temo in mrak, klerikalci pa nevednost. Prav je imel br. tajnik Novak iz Idrije, ko je rekel v svojem govoru, da je kaplan igro izgubil (pa so res njegova obrekovanja naš blagoslov). Nič ne pomaga. Napredek zmaguje, vse gre naprej, če tudi včasih navidez nazadnjaštvo zmaguje, končno zmaga vendarle napredek. Novak je v živih, iz srca govorjenih besedah vsposodbujal ljudi, naj vztrajajo krepko v boju dobre napredne stvari, ki

bo končno zmagala, ker drugače ni mogoče. — Igralci so izvedli vsak svojo vlogo z največjo pozornostjo. Vsak se je umel vtopiti v svoj položaj tako, da so nam vstajale žive slike iz življenja pred oči. Občinstvo pa je tudi znalo ceniti izredni vžitek in je bilo hvaležno zanj, za vžitek, ki so mu ga bili s svojo požrtvovalno marljivostjo preskrbeli igralci diletantje. — Vlogo Revčka Andrejčka je igral brat Fr. Bizjak tako izborno, kakor bi jo ne igral nihče drugi. Živo in v srce segajoče je nam predstavil ubogega siromaka, od celega sveta pozabljenega in preziranega, starega in onemoglega, pa vendar tako blagočutečega, razumnega in globokomislečega moža, da bi takega jako težko našel med takoiimenovano »inteligenco«. Občinstvo je tudi znalo ceniti njegov trud in njegove zmožnosti in mu je med igro kakor tudi po igri prirejalo burne ovacije.

n Poslano žirovskemu dopisniku »Domoljuba«. Nedavno je pisal v »Domoljubu« neki občeznani lažnjivi hujskač, da je rekla neka bivša članica ženskega telovadnega odseka žirovskega »Sokola«, ko je odhajala v Ameriko, da naj se mladina nikar ne spušča v »Sokolski dom«, češ, da se tam izpridi. Ker razen moje hčerke še nobena žirovska Sokolica ni odšla v Ameriko, zato ne more biti izven moje hčere nobena druga osumljena, da je tako govorila. Da moja hčer ni nikdar tako govorila, naj potrjuje dejstvo, da je bila do odhoda v Ameriko vedno članica in še celo blagajničarka sokolskega društva in da se tudi sedaj še vedno zanima za društvo in v vsakem pismu povprašuje, kako vspeva. Sploh je še vedno taka, kakor je bila za društvo navdušena. Ako pišete dotične novice v »Domoljubu« resnice svoje trditve ne dokaže, ga smatram za najpodlejšega lažniveca. — Marija Žakelj, žena posestnika in čevljarskega mojstra na Dobračevi.

Ljudje okoli „Cleveladske Amerike“, njih značaj in delovanje.

(Konec)

Ko so razdrli, oziroma razcepili faro sv. Vida, so ustanovili istotam novo faro »Žalostne Matere«. Nekako so životarili poleg pokojne »Nove Domovine«. A ker list ni mogel izhajati, je moral poseči vmes še »pater«, ki je dal nabrani novec za »Žalostno Mater božjo« vodji pokojne jetične »Nove Domovine«. Ta denar so potrošili, a »Žalostna Mati Božja« še sedaj toči grenke solze po svojem denarju. Ko so denar zapravili, so tudi poslali k večnemu počitku jetično »Novo Domovino« in »Žalostno Majko Božjo«.

Lansko leto, ko sta v Ljubljani padla kot narodni žrtvi Lunder in Adamič, so

Slovenci v Clevelandu ustanovili društvo »Lunder-Adamič«, ki je potem priredilo igro, katere čisti dobiček je bil namenjen za spomenik padlima žrtvama. Med igralci se je nahajal tudi urednik omenjenega lista. Igro so ponovili, ker pri prvi ni bilo mnogo dobička radi velikih stroškov. Ko je bilo treba nastopiti na gledališkem odru, je ta tako »narodni« urednik zahteval, da se mu vnaprej plača 25 dolarjev (t. j. 125 kron) za nastop. Ker si niso mogli drugače pomagati iz zadrege, je odbor odločil, da se mu izplača zahtevana vsota, da ne bo ljudstvo razočarano šlo domov. Ko se je napravil račun o dohodkih in stroških igre, se je dognalo, da je ves dobiček, kar bi ga bilo preostalo, prejel urednik »Cleveladske Amerike«. Za spomenik se torej ni nič poslalo, ker je ves dobiček pobral urednik »Clev. Amerike«. Spravil je torej v žep denar, ki je bil namenjen slovenskim narodnim žrtvam. Tako delajo pri »Clev. Ameriki« za narod.

Ko je bila lansko leto konvencija K. S. K. J., se je izrazil »bos« Jare pri »Clev. Ameriki«, da če ne bo izvoljen v odbor, da se bo v Clevelandu ustanovila nova »Jednota«, kar se je tudi zgodilo. Ruje se zoper K. S. K. J., a ji ne morejo nič, ker takim ljudem kot so »možje« pri »Clev. Ameriki«, narod nič ne verjame in ne zaupa, ker so se že prepogostoma blamirali.

Kakor sem slišal, so onega urednika odstranili in prišel je na njegovo mesto drugi, namreč sedanji. To je ono siromašno človeče, ki je skrpucalo v »Clevelandski Ameriki« omenjeni spis, v katerem zasramuje Slovence v stari domovini.

Da bodete vedeli, dragi čitatelji, kdo je to »duševno« revče, ga tu malo opišem:

Njegovo ime je Lojze Pire. V Ameriki je kaka štiri leta. Zato ne pozna razmer v tej deželi. Predno je prišel v Cleveland, je bil pri »Glasu Naroda« v New Yorku par tednov na »jerpergah«. Od tam se je napolil v Cleveland, kjer je dobil delo pri pokojni »Novi Domovini«. Tam je predstavil v slovenski jezik »Kolomanov žegen« in »Prave črne bukve«. Ker je tudi v Clevelandu brhkih slovenskih »punčk«, se je baje slučajno v eno izmed njih zaljubil, in ji delal silno nadlogo. Ko je izprevidel, da mu je dala tudi ta »punea« lepo »košarico«, je obupal in se baje odločil izvršiti samomor. Njegov zvesti patron Pavliha mu je menda dal ta nasvet. Nekega dne se je baje vlegel na tir poulične železnice v Clevelandu, a sprevodniki so bili preoprezni, ustavili so železnico in ga spravili s pota. Od tedaj je imel čas premišljevati par dni svoje nove ideje v »špekhamri«. Po tem dogodku je izginil za nekaj časa, a se je tedaj spet pred par meseci vrnil k »Clevelandski Ameriki« za urednika, kjer tako imenitno obsoja narod in hoče biti »vzor« Slovincem v Ameriki.

Še veliko več vem o tem človeku, a za sedaj naj bo. S takimi duševnimi revami se ni vredno pečati. Oni »gospodek«, ki je »glavni vodja« pri »Clev. Ameriki«, je temu popolnoma enak. Šteje se že sedaj za Nemca. Najrajše bi občeval v nemškem jeziku, ako bi mu bilo mogoče, a je premalo časa delal kot »kumi« na Kranjskem. Ostali člani te zloglasne Pavlihove družbe okoli »Cleveladske Amerike« so pa še večji revčki, ker ne znajo še do pet šteti, a bi radi vodili slovenski narod v Ameriki in ga zapeljali tako daleč, da ne bi vedel, kam se obrniti.

Ti ljudje so v Clevelandu že dobili nešteto krat breo in jo še dobé ob priliki. Slovenski narod jih je že obsodil, ker je spoznal, da niso več sposobni za drugam kot v gotovi zavod. Da je to resnica, potrjuje njih neumno rovanje zoper vse, kar ne tuli ž njimi v isti rog.

Rojakom na Slovenskem se pač ni treba ozirati na ravnanje takih zmedenec, ker ti itak ne vedo, kaj hočejo in kaj delajo. Njih besedičenje nima ne repa ne glave.

Pozdrav Slovincem v stari domovini ter veselo in srečno novo leto.

Ameriški Slovenec.

Vinska kriza v Beli Krajini.

Ko je trtna uš uničila vse vinograde v Beli Krajini ter tako odvzela našemu kmetu poslednje upanje na boljši zaslužek, ni nihče mislil, da bo tam, kjer je začela mesto trt rasti praprot, čez nekoliko let vzrastel nov vinograd. Nihče ni bil pripravljen, da se bode vinogradništvo tako hitro zopet povzdignilo, kar nam zlasti dokazuje dejstvo, da se na kakšno vinogradniško organizacijo dolgo časa niti mislilo ni in da so šele v zadnjem času vsled pomanjkanja sredstev za uspešno nadaljevanje v vinogradniškem delu začeli misliti na potrebne organizacije. Organizacija je torej v stadiju izvedenja in je upati na njen popolni uspeh. S tem pa še nismo gotovi. — V zadnjih dveh letih se je pridelalo v Beli Krajini mnogo, mnogo vina, kleti so bile polne, a vino ni imelo kupcev, dasiravno se glede kakovosti lahko kosa z vsemi avstrijskimi vini. Kmet, ki je upal, da bode pridelek lahko prodal, je začel obupavati nad svojim delom in vsled tega lahko tudi opazimo, da se za napredek vinogradništva gotovo ravno iz tega vzroka ni čisto nič naredilo vzlic vsem podukom strokovnjakov, kar je pa tudi popolnoma umevno, kajti kmet, ki nima pripomočkov, ki je navezan na to kar pridelal, nikakor ne more žrtvovati — in si tudi ne upa — velike vsote za stvar od katere ne more pričakovati uspeha, zlasti pri takih razmerah kakor vladajo sedaj pri nas. Vinogradništvo daje našemu kmetu edini zaslužek in zaradi tega je tudi dolžnost vsakega, da stremi za tem, a se to kolikor mogoče do visoke stopnje

povzdigne in da bode prinašalo kmetu vsaj toliko, kolikor ga stane delo in trud. Prekoračiti bode treba pri nas prvo in najtežjo perijodo v delu za odstranjenje vinske krize. Manjka še prepotrebni organizacij, manjka pa tudi duha za take organizacije. Imamo tri vinarske zadruge v Beli Krajini, toda pogledamo li njihovo delovanje, vidimo, da smo tam kakor smo bili. Mnogo premalo zanimanja med vinogradniki samimi je za te velevažne organizacije, saj je mogoče doseči tu kakšen uspeh le potom organizacije. Vinogradniki morajo težiti za pozitivnimi rezultati, ker vinogradnikom gotovo ni nič pomagano, ako pošlje taka zadruga vino svojih članov na poskušnjo temu ali onemu, ali da mogoče njihovi produkti preidejo iz njihovih kleti v kleti zadrug in ležijo v teh namesto v kletih posameznikov. S tem kriza ne preneha, ampak preide le v drugo obliko. Tu je treba drugega pozitivnega dela, ki bo res zamoglo odstraniti krizo. Treba je najprej, da se vsi vinogradniki strnejo v veliko enotno organizacijo, ki bi odgovarjala vsem potrebam, treba je, da se zanese ta duh za organizacijo v najbolj oddaljeno vas, v poslednjo kočo vinogradnika, da ne bi postal posameznik žrtev politične agitacije, kakor se to že pri nas pojavlja, ko se hoče kmeta preslepiti s polovičnim delom, katero gotovo ne more odstraniti krize, ampak privedi kmeta še v večjo nevarnost. Kmet naj stopi sam na čelo te organizacije, v samopomoči je naša rešitev. Treba bi bilo dalje, da se cene grozdju in vinu regulirajo. To je brezpogojno glavna potreba, kajti ako se to kmalu ne zgodi, bodo vinogradniki zopet žrtev posameznih brezvestnih trgovcev. Kmet, ki potrebuje denar, proda grozdje i vino po vsaki ceni, a pri tem ne pomisli, da je s tem škodil sebi i vsem ostalim vinogradnikom, ki so potem primorani dati svoj pridelek po isti ceni. To se godi sedaj že dve leti in ako se kmalu kaj ne stori v tem oziru, potem pojde še dalje tako in škoda, ki jo ima kmet od tega, je velika. Nadalje — ako se hoče vino privedi v promet, potreba je, da se nese blago kupcu v bližino, da ga vidi, da ga lahko najde, da mu bode hitro na razpolago. Treba bode pred vsem misliti, da se ustanovi v Ljubljani klet samo za belokranjska vina, da se otvori v Ljubljani vinarna z našimi vini, ki bode gotovo uspevala, treba je začeti z majhnim, uspeh gotovo ne izostane. Naše zadruge tu ne smejo čakati in premišljevat i navajati različne pomisleke, ki vsi ne pridejo v poštev. Z regulacijo cen grozdja in z osnovanjem prodajnih vinskih kleti na veliko i malo bi stopili v novo dobo za odstranitev vinske krize, a od uspeha pri tem delu je odvisen tudi uspeh našega vinogradništva. Torej, na delo!

**Somišljeniki, narodnjaki, naročajte
in širite „Slovenski dom!“**

gd **Kako najlaže, najhitreje in najceneje obvarujemo mlado sadje pred zajcem?** Smreka se olup i in se lubje lepo zviije in posuši. Na jesen se sadno drevesce s kolom vred ovije z lubjem, oziroma se kar na oboje natakne. To lubje mora biti seveda namočeno, ker se drugače lomi. Tako je napravil g. Fran Hladnik, posestnik na Ravniku nad Logatcem pa se ni noben zajec lotil drevesc. Sadjarji, posnemajte ga!

LISTEK.

Pehtan.

(Konec.)

Od tedaj je ostal pri naši hiši. Poznal sem ga menda že, ko sem še porumenjeval pivoje. Ko sem pa spregovoril, je bil Potočnikov Francelj že Pehtan in nič več Žulej, in že takrat so mislili vsi, stari in mladi, da ga smejo dražiti kolikor jim drago.

Bil je pa Pehtan pri hiši za vse, bil je hlapec, bil je dekla, bil je pastir, kratkomalo vse, kar je kdo hotel.

Ko je ležal še ares po njivah in travnikih, že je prilezel iz gorkega listja v hlevu. Zavrabila so vrata, in skozi špranjo je pogledala njegova debela glava, odprla so se na stežaj in razkoračil se je Pehtan na pragu. Pomencal si je oči, včasih celo stegnil roko, zazdehalo se mu je, da bi se videlo skozi njega, in sedel na bukov hlod ter čakal, da sprha tenka meglica v jutranje solnce.

Pol ure in delj je presedoval tako pod prilepom, naslonjen na posušeno praprot in poslušal drobljenje in gostolenje prebujajočih se pevcev, iz hleva pa je pezala gosta izpara v sveži jutranji zrak.

Včasih se je celo zgodilo, da je vstal in se zgugal do plota, da pogleda preko proščic po široki dolini. Nikdar pa menda v svojem življenju se ni izpozabil, da bi stopil k studentu in si opral roke in obraz. Morda se je zgodilo to na Telovo ali za proščanja, mogoče tudi ob drugih velikih praznikih, a gotovo to nikakor ni.

Ko se je poučil o vremenu, je poklical pigučavo iciko iz hleva, in šla sta h koritu, v katero je pluskala živa studenčnica, da se napojita.

Zažvalil je, če je nanese, tudi konja, ali pa je izpolenjeval gabrove celjake, da so polena frčala, kar se je dalo po zraku in so ceperi peli in hreščali, da je bilo veselje poslušati. Silna moč je bila v njegovih rokah, in pri delu, posebno pri težkem delu, mu ni bil kmalu kdo kos.

Čez dan je šel v pejico po pesek, ali pa je gnal živino, ki je stala v drugem hlevu, na pašo. Če se je pa nebo kisalo sedel je pod prilepom in popravljal igo ali pa šival na komat rdeče cadre.

Ob slabem vremenu so ga pač poklicali včasih tudi v hišo. Pomagal je bužiti

fižol ali turščico in zmetaval bužine in babe med zrno, da so imele deklet vedno dosti opravka z njim.

Če ravno drugega opravka ni bilo in je bil posebno dobre volje, sem mu smel splezati na hrbet in nosil me je kalinec po dvorišču gor in dol, gugal se je počasi, mirno, kakor ladja, če jadra na izvitke v pristan.

Tak je bil Pehtan, ko je bil še pri naši hiši.

Parentov Jaka pa je bil Pehtanov najhujši sovražnik. Koder mu je le mogel, mu je pehtan ponagajal. Parentov Jaka se je zapil. Pil je tako nezmerno, da so pravili, da kmalu ne bo ni trščica več na bajti njegova. Vse se ga je izogibalo, ker se je začel za vsaki nič prejedati z vsakim, če ga je imel malo preveč pod kapo. Zibal in opotekal se je po cesti kakor muha in baljulil s pogrkujočim glasom pijane pesmi, da so zardevala dekleta pri ognjiščih in si tiščala drobna ušeska.

Jaka je bil tesar, in če se je vračal od kakega dela ves nadelan mimo naše hiše, poskusil je vsakokrat zauckati, samo da bi razdražil našega Pehtana. Pa tega še treba ni bilo, Pehtan ga je izvohal že, še je bil še daleč, daleč od naše hiše; splazil se je potem navadno za vereje in čakal, da je bil Jaka že kakih deset do dvajset korakov mimo. Tedaj pa je hitro privzdignil babo na zapahu, odprl vrata in zalučal kamona za njim. Včasih se mu je uslepilo, da ga je zadel. Zatulil je tedaj Jaka kakor da ga je pičil strupen gad in zdirjal je proti dvorišču. Pehtan pa je hitro zapahnil vrata in se naslonil z vso pezo svojega telesa na nje. Nikdar se ni posrečilo njegovemu sovražniku, da bi ga bil prijel.

Nekega dne pa sta se srečala zunaj vasi na samem. Pod viško naloženim butarnikom je prisopihal Pehtan iz loze. Namenjen je bil domov s suho praprotjo in listjem, ki je je nabral pod Visoko rebrijo.

Na izvitku ceste, glej, je zagledal pred seboj sprecoma ležečega Parentovega Jakca, in ni mu dala žilca, da ga ne bi cebnil pod rebra.

„Lepa posteljca,“ se mu je nasmehnil, „kje pa je Nežika?“ in nekako pijano zadovoljstvo se mu je razlilo po srcu.

„Lepa posteljca,“ ga je dregnil v drugo, in ker se Jakec le ni hotel prebuditi, zvrnil mu je ves butarnik na glavo. —

Ha-ha, ha-ha, se je prismejal domov Pehtan in zavrtel se je kakor brljica, da bi se pametnemu človeku zmešali možgani.

„Jakec plava, adijo Nežika, bodi zdrava!“ je zapel, potem pa se je sesedel na klop ob čelešniku pri peči in se začel krohotati na ves glas, da so se mu izbuljile oči.

„Kje pa plava, za deset ran božjih?“ so ga vprašali mama.

„Po listju plava,“ se je odrezal Pehtan in se zakrohotal na ves glas, da so zbežale deklet iz hiše.

„Zmešalo se mu je!“ so vpile skozi vas.

„Zmešalo se mu je,“ so presodili sosede pred našo hišo in odpeljali so ga najprej k županu in od tam v občinsko bolnico.

Pehtan pa se jim je smejal, vrtel se je po cesti kakor brljica, klestil z rokama po zraku in pel, pel, da se bogu smili:

Jakec plava, plava, pla — pla — pla — va.

Ubogi Pehtan je zdavnaj mrtev, spomin na njega pa se je ohranil in še danes svare stare mamice mlade fante, naj ne hodijo v vas, da se jim ne zmeša, kakor Pehtanu.

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

50% prihranite!

Kri! torej polovico stroškov prihranite v gospodinjstvu na kavi, sladkorju in mleku. 4 52-2

Moč! dosežete in ohranite.

Zdravje! Kdor se hoče o tem prepričati, dobi vsak knjižico brezplačno

v lekarni Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani ali pa po pošti, vsak, kdor po njo piše.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto, dne 2. januarja 1910.

Gradec: 25, 79, 80, 23, 42.

Dvignjene v torek, dne 5. januarja 1910.

Praga: 72, 38, 75, 90, 14.

Posojilnica v Črnomlju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

daje posojila po 5% in 5½%,
na osebni kredit tudi po 5½%

in jih izvršuje kar najhitreje in najceneje.

Hranilnim vlogam daje 4½% obresti,

ki se pripisujejo s 1. januarjem h glavnici ne da bi stranka morala knjižico predložiti; tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojilnica ima 1502 zadržnika, svoj lastni dom in preko 1,600.000 K hranilnih vlog.

Rezervni zaklad znaša 42.000 K.

Denar se lahko tudi po pošti pošilja in vzdiguje.

Naslov: „Posojilnica v Črnomlju“.

5 12 -1 Načelstvo.

Čitatelje in naročnike našega lista prosimo, da se v vseh zadevah, kjer žele nasvetov in poduka, obračajo na uredništvo »Slovenskega Doma«, ki odpre poseben predal za vprašanja in odgovore.

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarni „Evropa“
priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnico

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim!

20 52-26

Zrčne cene v Ljubljani

od dne 31. decembra do 5. januarja 1910.

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 „ „ „ II. „ . . .	1	—	1	20
1 „ „ „ III. „ . . .	—	90	1	12
1 „ telečjega mesa . . .	1	20	1	80
1 „ prašičjega mesa (svežega) . . .	1	60	2	—
1 „ „ (prekajenega) . . .	1	80	2	—
1 „ koštrunovega mesa . . .	1	08	1	12
Prašiči na klavnici . . .	1	28	1	36
1 kg masla . . .	2	50	2	60
1 „ masla surovega . . .	2	10	3	—
1 „ masti prašičje . . .	2	—	2	20
1 „ slanine (špeha) sveže . . .	1	80	2	—
1 „ slanine prekajene . . .	1	80	2	—
1 „ sala . . .	1	96	2	—
1 jajce . . .	—	9	—	10
1 l mleka . . .	—	20	—	24
1 „ „ posnetega . . .	—	10	—	—
1 „ smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 „ „ kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 piščanec . . .	1	40	1	90
1 golob . . .	—	45	—	50
1 raca . . .	2	60	3	—
1 gos . . .	—	—	—	—
1 puran . . .	6	—	9	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	46	—	—	—
100 „ „ „ „ 1 . . .	45	50	—	—
100 „ „ „ „ 2 . . .	45	—	—	—
100 „ „ „ „ 3 . . .	44	—	—	—
100 „ „ „ „ 4 . . .	43	—	—	—
100 „ „ „ „ 5 . . .	41	—	—	—
100 „ „ „ „ 6 . . .	39	—	—	—
100 „ „ „ „ 7 . . .	33	—	—	—
100 „ „ „ „ 8 . . .	16	—	—	—
100 „ koruzne moke . . .	21	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . I. . .	39	—	—	—
100 „ ajdove moke . . . II. . .	37	—	—	—
100 „ ržene moke . . .	33	—	—	—
1 l fižola . . .	—	20	—	32
1 „ graha . . .	—	—	—	—
1 „ leče . . .	—	44	—	48
1 „ kaše . . .	—	20	—	22
1 „ ričeta . . .	—	20	—	—
100 kg pšenice . . .	27	—	—	—
100 „ rži . . .	21	50	—	—
100 „ ječmena . . .	18	—	—	—
100 „ ovsa . . .	17	40	19	—
100 „ ajde . . .	19	—	20	—
100 „ prosa belega . . .	18	—	—	—
100 „ „ navadnega . . .	—	—	—	—
100 „ koruze . . .	15	—	18	—
10 „ krompirja . . .	4	80	5	—

Lesni trg.

Na trgu je bilo

— voz in — čolnov z lesom

Cena trdemu lesu od 10 K — h

do 11 K 50 h za m³.

Cena mehkeemu lesu od 9 K — h

do — K — h za m³.

Trg za seno, slamo in steljo.

Na trgu je bilo

— voz sena 10 — 10 70

— „ slame 8 — 10 40

— „ stelje — — —

**Ali ste že vposlali naročnino
za „Slovenski Dom“?
Ako še ne, pošljite jo takoj!**

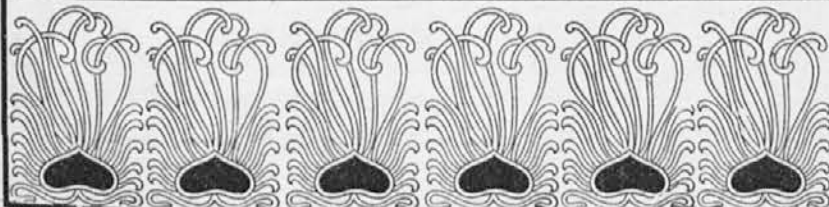
Najcenejše solnčnike in dežnike

domačega izdelka priporoča 3 52-2

Josip Vidmar

== v Ljubljani ==

Pred Škofijo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Odvetnik

dr. Josip Globevnik

naznanja, da je otvoril
v lastni hiši v **Novem mestu**
svojo 72 3-3

odvetniško pisarno.

Odvetnik 6 2-1

dr. Fran Frlan

si usoja javiti, da je otvoril
z novim letom 1910
svojo

pisarno v **Ljubljani**
Miklošičeva cesta 4, v hiši „Štefanove“ gost. I. nadstr.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavnica K 3,000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Spljetu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52-19

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetška posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71,417.344-75

upravnega premoženja

K 17,519.983-93.

Obrestuje hranilne vloge

po **4 1/2 %**

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan

od 8.-12. in od 3.-4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908

kron 17,102,911-27.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1/2 % na amortizacijo ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije. Na menice pa po 6 %. Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga

Uradne ure vsak dan

od 8.-12. in od 3.-4.

2 52-2